

ZESPÓŁ SZKÓŁ IM. JANA KILIŃSKIEGO W KRAPKOWICACH

PROGRAM PROFILAKTYCZNY

na lata 2015-2018

* * *

Program profilaktyczny jest uzupełnieniem programu wychowawczego szkoły i ukierunkowany na wszechstronny rozwój ucznia.

* * *

Obejmuje działania podejmowane wobec wszystkich uczniów Liceum Ogólnokształcącego, Gimnazjum Dwujęzycznego, nauczycieli i rodziców.

Opracowanie: *Komisja ds. wychowania i profilaktyki*

Krapkowice, wrzesień 2015

*Myśleć, to co prawdziwe,
czuć, to co piękne i kochać
co dobre – w tym cel życia.*

Platon

Treści Programu Profilaktycznego:

- I. Podstawa prawna.
- II. Założenia Programu Profilaktycznego:
 - 1) profilaktyka pierwszorzędowa;
 - 2) profilaktyka drugorzędowa.
- III. Cele szkolnego programu profilaktyki:
 - 1) cele główne,
 - 2) cele szczegółowe.
- IV. Rodzaje działań podejmowanych w ramach Programu Profilaktycznego.
- V. Formy realizacji programu.
- VI. Przewidywane efekty podjętych działań profilaktycznych.
- VII. Działania profilaktyczne skierowane do uczniów, rodziców oraz nauczycieli.

I Podstawa prawna

Ustawy i rozporządzenia:

- Ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.),
- Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r.
- Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2012 poz. 977).
- Rozporządzenie MEN z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.
- Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. 2013 nr 0 poz. 532),
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (tekst jednolity Dz.U. z 2014 r., poz. 382).
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz.U. z 2012 r., poz. 1356).
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity Dz.U. z 2012 r., poz. 124).
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. Nr 111, poz. 535).
- Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 1996 r. nr 10, poz. 55).
- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, Art.72.
- Konwencja o Prawach Dziecka, Art.33.

Dokumenty wewnętrzne:

- Statut Szkoły.
- Szkolny zestaw programów nauczania.
- Regulaminu Bezpieczeństwa.

II Założenia Programu Profilaktycznego

Profilaktyka uznawana jest za ogół działań zapobiegających niepożądanym zjawiskom w rozwoju i zachowaniu się ludzi. Obejmuje eliminację lub redukcję czynników ryzyka oraz wzmacnianie czynników chroniących. Szczęólnego znaczenia nabiera wśród młodych ludzi, u których kształtuje się między innymi hierarchia wartości, doskonała się relacje z innymi ludźmi, wzmacnia się poczucie pewności siebie oraz kształcą się skomplikowane procesy myślowe.

Niniejszy *Program Profilaktyczny* to ogół działań mających na celu wspomaganie wychowawczej roli rodziny, ochronę uczniów przed zakłóceniami w rozwoju oraz podejmowanie działań interwencyjnych w sytuacji pojawiających się zagrożeń.

Działalność profilaktyczna w szkole i placówce polega na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej.

Działalność profilaktyczna obejmuje:

- w przypadku **profilaktyki uniwersalnej** – wspieranie wszystkich uczniów i wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków i substancji;
- w przypadku **profilaktyki selektywnej** – wspieranie uczniów i wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na rozwój zachowań ryzykownych;
- w przypadku **profilaktyki wskazującej** – wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków i substancji psychoaktywnych lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia.

Szkoła realizuje przede wszystkim działania z zakresu **profilaktyki pierwszorzędowej**:

- promującej zdrowy styl życia;
- dostarczającej informacji nt. skutków zachowań ryzykownych i tym samym umożliwiającej dokonanie racjonalnego wyboru;
- wspierającej rozwój umiejętności psychologicznych i społecznych (umiejętności zaspokajania potrzeb np. przynależności, miłości, umiejętności nawiązywania kontaktów, radzenia sobie ze stresem, rozwiązywania konfliktów, opierania się naciskom ze strony otoczenia itp.);

- stwarzającej możliwości zaangażowania się w działalność pozwalającą na realizowanie potrzeb, rozwijanie zainteresowań aktywności, sukcesu, itp.

W ramach **profilaktyki drugorzędowej** podejmowane będą działania mające na celu wczesną identyfikację, czyli ujawnienie osób z grupy podwyższonego ryzyka (tych, którzy podjęli choć jedno zachowanie ryzykowne). Dalsze działania interwencyjne podejmowane będą przy współpracy ze specjalistami w danej dziedzinie.

Zakładamy, iż profilaktyka to nie tylko specjalnie prowadzone zajęcia. W ramach powyższych oddziaływań za bardzo ważny uważamy również codzienny kontakt ucznia z nauczycielem. Oczekujemy, że postawy nauczycieli charakteryzowane jako profilaktyczne, tj. stawianie wymagań na miarę możliwości uczniów, współudział w budowaniu grupy, zachęcanie do współpracy, motywowanie przez odkrywanie mocnych stron uczniów, uczenie metodami aktywizującymi, twórcze i kreatywne podejście do tematu, zaowocują zmniejszeniem ilości niepowodzeń i problemów szkolnych uczniów.

III Cele szkolnego programu profilaktyki

W zakresie działań profilaktycznych zakłada się:

- realizowanie wśród uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych;
- przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspakajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej;
- kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu środków i substancji psychoaktywnych uczniów i wychowanków, a także norm przeciwnych podejmowaniu innych zachowań ryzykownych;
- doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów i wychowanków zachowań ryzykownych;
- włączanie, w razie potrzeby, w indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny działań z zakresu przeciwdziałania używaniu środków i substancji psychoaktywnych.

Celem programu profilaktycznego jest przygotowywanie młodego człowieka do dokonywania wyborów takich, aby nie szkodziły ani jemu samemu ani innym. Jest to pomoc w pracy nad samorozwojem i kształtowaniem systemu wartości młodzieży.

Cele główne:

- dostarczenie uczniom, rodzicom i nauczycielom wiedzy i umiejętności do skutecznego przeciwdziałania i radzenia sobie z zagrożeniami dla zdrowia i jakości życia,
- osłabienie czynników ryzyka,
- zacieśnienie współpracy ze środowiskiem domowym ucznia, jak również instytucjami wspomagającymi rodzinę i promującymi zdrowy styl życia,
- sprawne reagowanie na terenie szkoły w sytuacji pojawienia się zagrożenia.

Cele szczegółowe:

- szerzenie wśród młodzieży znajomości prawa i wyrabianie nawyku poszanowania go,
- troska o realizację obowiązku szkolnego – przeciwdziałanie wagarom oraz dbanie o dyscyplinę,
- poznanie systemu rodzinnego i środowiska, w którym przebywa uczeń,
- pomoc uczniom mającym trudności w nauce oraz sprawiającym problemy wychowawcze,
- budowanie wśród uczniów motywacji do nauki,
- budowanie pozytywnych relacji koleżeńskich, zapobieganie agresji, przemocy, mobbingowi,
- propagowanie zdrowego stylu życia,
- uwrażliwianie młodzieży na zagrożenia współczesnego świata, kształtowanie odpowiedzialności za własne życie i zdrowie,
- uwrażliwienie młodzieży na niesienie pomocy słabszym i pokrzywdzonym, przygotowanie uczniów do podejmowania pracy wolontariusza,
- współdziałanie z rodzicami w zakresie profilaktyki – wczesna interwencja – udzielanie pomocy,
- powiększanie poczucia bezpieczeństwa i kompetencji rodziców poprzez wskazanie, co robić i gdzie szukać pomocy w sytuacji problemowej.

IV W ramach programu podjęte zostaną:

- działania informacyjne,
- działania edukacyjne,
- działania integracyjne,
- działania wdrażające określone umiejętności,
- działania interwencyjne.

Działania skierowane wobec uczniów:

W ramach poszczególnych klas Liceum Ogólnokształcącego oraz Gimnazjum Dwujęzycznego szczególnie akcentuje się następujące działania skierowane wobec uczniów. Forma i sposób ich realizacji dostosowane są do ich wieku rozwojowego.

Klasa I

- zintegrowanie i zaadaptowanie w nowym środowisku,
- budowanie poczucia więzi z klasą i szkołą,
- poznanie mocnych stron uczniów, zachęcanie do rozwijania zainteresowań,
- propagowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu,
- wspieranie rozwoju dobrych relacji rodzinnych.

Klasa II

- wspieranie uczniów w rozwijaniu swoich zainteresowań,
- kształtowanie umiejętności interpersonalnych,
- wspomaganie adaptacji uczniów klas pierwszych,
- działanie na rzecz środowiska – prace charytatywne.

Klasa III

- wpływanie na własne życie, uczenie podejmowania świadomych wyborów - preorientacja zawodowa,
- kształtowanie umiejętności interpersonalnych,
- kształtowanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach stresowych.

V Formy realizacji programu

Oddziaływania profilaktyczne prowadzone są m.in. w ramach:

- lekcji wychowawczych,
- lekcji wychowania fizycznego oraz innych przedmiotów,
- zajęć warsztatowych z uczniami,

- zajęć pozalekcyjnych,
- udziału w uroczystościach szkolnych, apelach, imprezach kulturalnych,
- wycieczek szkolnych,
- spotkań z pielęgniarką szkołą,
- spotkań ze specjalistami (m.in. psychologami, pedagogami, kuratorami sądowymi, funkcjonariuszami policji i in. według potrzeb),
- spotkań z rodzicami, indywidualnych kontaktów,
- współpracy z instytucjami wspomagającymi (Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną, Komendą Powiatową Policji, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Ośrodkiem Pomocy Społecznej i in.).

VI Przewidywane efekty podjętych działań profilaktycznych.

W wyniku realizacji programu profilaktycznego uczeń:

- uzyskuje pomoc psychologiczno – pedagogiczną,
- uwiadamia sobie zagrożenia i potrafi im się przeciwstawić,
- identyfikuje się ze środowiskiem szkolnym i dostrzega korzyści płynące z prowadzenia zdrowego stylu życia,
- osiąga dojrzałą osobowość psychospołeczną,
- nauczyciele posiadają wiedzę z zakresu profilaktyki,
- występuje niski wskaźnik uczniów opuszczających zajęcia lekcyjne, ponadto rodzice chętnie biorą udział w oferowanych im programach, warsztatach.

VII Propozycje działań profilaktycznych skierowanych do uczniów wszystkich klas Zespołu Szkół im. Jana Kilińskiego (LO, Gimnazjum Dwujęzycznego).

Obszar działań profilaktycznych obejmujący rodziców oraz nauczycieli.

Zadania	Sposoby realizacji	Odpowiedzialni	Terminy realizacji	Uwagi
<p>1. Szerzenie wśród młodzieży znajomości prawa i wyrabianie nawyku poszanowania go.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zapoznanie uczniów z dokumentami regulującymi pracę szkoły m.in. ze <i>Statutem Szkoły</i> (z akcentem na prawa i obowiązki ucznia), <i>Regulaminem Bezpieczeństwa</i>, zasadami oceniania, z procedurami obowiązującymi na terenie szkoły (usprawiedliwiania, postępowania w sytuacjach kryzysowych, złamania zakazu palenia papierosów). • Spotkania uczniów z przedstawicielami Policji, Straży Pożarnej, Pogotowia Ratunkowego, organizacji społecznych etc. nt. bezpiecznego zachowania w szkole, domu, na ulicy; itp. • Spotkania kl. I z policją nt. <i>Odpowiedzialności karnej nieletniego</i>. • Godziny wychowawcze dotyczące obowiązków ucznia, odpowiedzialności za ich lekceważenie. 	<p>Wychowawcy klas, pedagog szkolny, nauczyciele WOS, historii.</p>	<p>IX</p> <p>Termin do ustalenia.</p> <p>Termin do ustalenia.</p> <p>Zgodnie z planem pracy wychowawcy klasowego.</p> <p>Wg potrzeb.</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> • W razie zaistnienia sytuacji problemowej na terenie szkoły, konsekwentne postępowanie zgodne z <i>Procedurami zachowania się w sytuacjach kryzysowych</i>. • Konsekwentne stosowanie kar i nagród zgodnie z regulaminem szkoły. • Lekcje historii, WOS dotyczące praw człowieka. • Obchody <i>Międzynarodowego Dnia Praw Człowieka</i>. • Aktualizowanie zapisów prawa wewnątrzszkolnego przy współudziale przedstawicieli samorządu uczniowskiego. • Apele wychowawcze, poruszające bieżące sprawy wychowawcze szkoły. 		<p>Zgodnie z rozkładem materiału. Zgodnie z harmonogramem</p> <p>Wg potrzeb.</p> <p>Wg bieżących potrzeb.</p>	
<p>2. Troska o realizację obowiązku szkolnego – przeciwdziałanie wagarom oraz dbanie o dyscyplinę.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Systematyczne sprawdzanie obecności na każdej lekcji. • Systematyczne wprowadzanie informacji o frekwencji do systemu dziennika elektronicznego. • Zgodne z procedurami rozliczanie opuszczonych godzin lekcyjnych. • Prowadzenie ciekawych lekcji metodami aktywizującymi. • Punktualne zaczynanie i kończenie lekcji. • Spotkania informacyjne z rodzicami. • Wspieranie uczniów z trudnościami 	<p>Wszyscy nauczyciele.</p>	<p>W ciągu roku szkolnego, wg bieżących potrzeb.</p>	

	<p>w nauce (zajęcia wyrównawcze, zajęcia specjalistyczne, konsultacje).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Współpraca z Komendą Powiatową Policji, Sądem Rodzinnym. 			
<p>3. Poznanie systemu rodzinnego i środowiska, w którym przebywa uczeń.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza dokumentacji szkolnej uczniów. • Sporządzenie listy uczniów wymagających pomocy. • Rozmowy z uczniami. • Rozmowy z rodzicami. • Wywiady środowiskowe. • Współpraca z OPS, PCPR i in. instytucjami wspierającymi rodzinę. • Współpraca z Kuratorami Sądowymi. 	<p>Wychowawcy klas, pedagog szkolny.</p>	<p>IX/X W ciągu roku szkolnego, wg. potrzeb.</p>	
<p>4. Pomoc uczniom mającym trudności w nauce oraz sprawiającym problemy wychowawcze.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Prace nauczycieli w Zespołach ds. pomocy psychologiczno – pedagogicznej, powoływanych dla uczniów wymagających wsparcia i pomocy z uwagi na orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego. • Rozpoznawanie indywidualnych potrzeb i możliwości psychofizycznych uczniów oraz organizowanie dla nich 	<p>Wychowawcy klas, nauczyciele, pedagog szkolny, dyrekcja.</p>	<p>W ciągu roku szkolnego, wg. potrzeb.</p>	

	<p>odpowiednich form pomocy psychologiczno-pedagogicznej.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pomoc korekcyjno – kompensacyjna dla uczniów ze specyficznymi trudnościami w nauce (dysleksja, dysgrafia, dysortografia). • Zajęcia rewalidacyjne wspierające rozwój uczniów niepełnosprawnych. • Zajęcia wyrównawcze z poszczególnych przedmiotów. • Indywidualne konsultacje z nauczycielami przedmiotów. • Wspieranie rodziców w nawiązywaniu kontaktu z poradniami specjalistycznymi. • Spotkania indywidualne z rodzicami. • Spotkania indywidualne z uczniami. • Prace w ramach Komisji ds. wychowania i profilaktyki. • Współpraca z policją, kuratorami, Sądem rodzinnym. • Współpraca z Poradnią psychologiczno-pedagogiczną w Krapkowicach. 			
<p>5. Budowanie wśród uczniów motywacji do nauki.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Stwarzanie uczniom możliwości prezentowania umiejętności, zainteresowań, hobby na lekcjach wychowawczych i przedmiotowych, zajęciach pozalekcyjnych oraz imprezach klasowych i szkolnych. 	<p>Wychowawcy klas, nauczyciele, pedagog szkolny, dyrekcja.</p>	<p>W ciągu roku szkolnego, wg. potrzeb.</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> • Włącznie uczniów do aktywności intelektualnej, artystycznej, sportowej (konkursy, olimpiady, zawody, imprezy klasowe i szkolne). • Zajęcia z zakresu metod efektywnego uczenia się, sposobów radzenia sobie ze szkolnym stresem. • Organizacja kół zainteresowań oraz kół przedmiotowych zgodnie z potrzebami uczniów i możliwościami szkoły. • Indywidualizacja procesu nauczania i oceniania w stosunku do wybranych uczniów. • Współpraca z Poradnią psychologiczno-pedagogiczną. • Respektowanie przez nauczycieli zaleceń opinii i orzeczeń w procesie dydaktycznym. • Częstsze stosowanie pochwał wobec uczniów i klasy (przed klasą, na zebraniach rodziców – również w formie pisemnej). • Preorientacja zawodowa wśród uczniów klas II-III LO oraz III Gim. 			
<p>6. Budowanie pozytywnych relacji koleżeńskich, zapobieganie agresji, przemocy, mobbingowi itp.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Apele wychowawcze, poruszające bieżące sprawy szkoły. • Zajęcia integracyjne w klasach I. • Organizacja „Dnia Pierwszaka”. • Gry i zabawy psychologiczne podczas warsztatów z pedagogiem. 	<p>Wychowawcy klas, pedagog szkolny.</p>	<p>W ciągu roku szkolnego.</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> • Lekcje wychowawcze na temat rozwiązywania konfliktów i mediacji, budowania poczucia własnej wartości, komunikacji interpersonalnej. • Wycieczki klasowe, rajdy, ogniska i biwaki. • Systematyczne dyżury nauczycieli podczas przerw lekcyjnych. • Udział w kolejnej edycji programu <i>Szkoła bez przemocy</i> lub innych zgodnie z ofertą. • Zajęcia warsztatowe z zakresu cyberprzemocy, zjawiska agresji i przemocy. • Zajęcia z policjantem nt. odpowiedzialności karnej. • Konsekwentne reagowanie na wszelkie przejawy agresji w szkole. 			
<p>7. Propagowanie zdrowego stylu życia.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia integracyjne. • Zajęcia pozalekcyjne, wycieczki, rajdy. • Zajęcia nt. sposobów radzenia sobie ze stresem, z trudnymi emocjonalnie sytuacjami.. • Zajęcia z pielęgniarką szkolną, dietetykiem nt. higienicznego trybu życia, zdrowego żywienia, zaburzeń odżywiania itp. • Przeprowadzenie akcji profilaktycznej (mającej uwrażliwić 	<p>Nauczyciel biologii, i in., pedagog szkolny, pielęgniarka szkolna, opiekunowie poszczególnych kół.</p>	<p>W ciągu roku szkolnego.</p>	

	<p>młodych ludzi, a tym samym wpłynąć na rodziców) dotyczącej tematyki konieczności wykonywania okresowych badań lekarskich, w celu kontroli stanu własnego zdrowia. Zaangażowanie w akcję pielęgniarkę szkolną, lekarzy.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Promowanie aktywności sportowej – zapewnienie uczniom aktywnego udziału w różnorodnego typu zawodach sportowych na różnych szczeblach. • Koła zainteresowań, wspierające wszechstronny rozwój ucznia (zgodnie z potrzebami ucznia). • Zapewnienie możliwości alternatywnych form spędzania wolnego czasu. • Współpraca z instytucjami promującymi zdrowy styl życia (m.in. Powiatową Stacją Sanitarno Epidemiologiczną). • Udział w projektach realizowanych przez Powiatową Stacją Sanitarno – Epidemiologiczną w Krapkowicach i in. wg ofert. • Propagowanie czytelnictwa czasopism, broszur itp. promujących zdrowy styl życia. 			
<p>8. Uwrażliwianie młodzieży na zagrożenia współczesnego świata,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Obchodzenie w szkole ogólnoswiatowych dni dotyczących uzależnień i AIDS, m.in.: 01 	<p>Wychowawcy klas, pedagog szkolny, pielęgniarka</p>	<p>W ciągu roku szkolnego, zgodnie z</p>	

<p>szczególnie na konsekwencje dla zdrowia i życia związane z zażywaniem środków psychoaktywnych. Kształtowanie odpowiedzialności za własne życie i zdrowie.</p>	<p>grudzień <i>Kampania Profilaktyczna HIV/AIDS</i>, 31 maj <i>Światowy Dzień bez Tytoniu</i>, itp.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Informowanie uczniów podczas godzin wychowawczych, wybranych lekcji przedmiotowych o negatywnych skutkach sięgania po środki uzależniające, alkohol. • Zajęcia z zakresu tematyki, poruszającej konsekwencje wczesnej aktywności seksualnej. • Spektakle profilaktyczne. • Plakaty, filmy edukacyjne, gazetki, tematyczne, broszury, ulotki informacyjne o tematyce profilaktycznej. • Spotkania ze specjalistami. • Współpraca z Poradnią Zdrowia Psychicznego z Krapkowic. • Współpraca ze Stowarzyszeniem na Rzecz Ludzi Uzależnionych TO CZŁOWIEK z Opola, spotkania z terapeutami. • Zachęcanie uczniów do udziału w konkursach związanych z tematyką zagrożeń współczesnego świata. • Realizacja programów profilaktycznych NOE, <i>Przeciw narkotekom-ku afirmacji życia</i> i in. wg ofert. 	<p>szkolna.</p>	<p>harmonogramem.</p>	
<p>9. Uwrażliwienie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Szerzenie idei wolontariatu. 	<p>Opiekun Szkolnego</p>	<p>W ciągu roku</p>	

<p>młodzieży na niesienie pomocy słabszym i pokrzywdzonym.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Działalność szkolnego <i>Koła Wolontariatu</i>. • Prowadzenie akcji charytatywnych na terenie szkoły. • Udział chętnych uczniów w akcjach charytatywnych organizowanych przez PCK i in. • Szkolenie na <i>Młodszego ratownika przedmedycznego</i>. • Propagowanie i zachęcanie uczniów do udziału w konkursach związanych z tematyką wolontariatu. 	<p>Koła Wolontariatu, Koła PCK, wychowawcy klas, pedagog szkolny.</p>	<p>szkolnego.</p>	
<p>10. Współpraca z rodzicami.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zapoznanie rodziców ze Statutem Szkoły, Programem Wychowawczym, Programem Profilaktycznym i Regulaminem bezpieczeństwa. • Wymiana informacji na temat postępów w nauce i zachowania uczniów - stały kontakt z wychowawcą (telef. lub osobisty). • Współpraca z pedagogiem szkolnym. • Udział w wywiadówkach, konsultacjach. • Wspólne organizowanie imprez szkolnych. • Pedagogizacja rodziców. • Zaangażowanie rodziców w poszukiwaniu konstruktywnych rozwiązań i środków zaradczych wobec problemów zaistniałych na 	<p>Wychowawcy klas, pedagog szkolny, rodzice uczniów.</p>	<p>W ciągu roku szkolnego.</p>	

	terenie szkoły.			
11. Współdziałanie wszystkich pracowników szkoły i rodziców w zakresie profilaktyki i interwencji.	<ul style="list-style-type: none"> • Doskonalenie się nauczycieli w dziedzinie profilaktyki w ramach WDN, współpraca z ośrodkami doskonalenia nauczycieli (WOM). • Konferencje, warsztaty. • Spotkania z Radą Rodziców. • Indywidualne konsultacje. • Wzajemna wymiana doświadczeń, informacji. 	Dyrektor szkoły, wszyscy nauczyciele.	Wg potrzeb, aktualnych ofert.	

W programie zakłada się możliwość dokonywania bieżących korekt i uzupełnień w ciągu roku szkolnego.